

Transparantie duurzaamheidsprestaties Europees bedrijfsleven

De Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) verplicht bedrijven transparanter te zijn over hun duurzaamheidsprestaties. Als belangrijk onderdeel van de Green Deal is het doel van deze Europese wetgeving drieledig:

1) tegengaan van klimaatverandering en sociale misstanden, 2) wijzigen van kapitaalstromen zodat er meer wordt geïnvesteerd in duurzame activiteiten, en 3) vergroten van transparantie doordat ondernemingen inzicht geven in de impact van hun handelen op mens en milieu.

Stand van zaken

De CSRD markeert een cruciale ontwikkeling in Europese regelgeving omtrent duurzaamheidsrapportage. De richtlijn wordt vanaf 1 januari 2024 geleidelijk ingevoerd en verplicht in eerste instantie grote beursgenoteerde bedrijven die reeds onder de huidige NFRD (Non-Financial Reporting Directive) vallen, in 2025 te rapporteren over het jaar 2024. Vanaf 2025 wordt de CSRD van kracht voor alle bedrijven die aan twee van de drie volgende criteria voldoen: meer dan 250 werknemers, een balans van € 25 miljoen of een omzet van € 50 miljoen. Er zijn meer dan 1.100 indicatoren gedefinieerd waarover gerapporteerd moet worden. De verplichte rapportagepunten zijn afhankelijk van de relevante/materiële thema's voor de organisatie. Het rapport moet worden opgeleverd bij het jaarverslag en dient ook getoetst te worden door de accountant.

Berenschot onderschrijft de gedachte dat uniforme, gevalideerde transparantie over duurzaamheidsprestaties noodzakelijk is voor de transitie naar een duurzamere bedrijfsvoering en om 'greenwashing' tegen te gaan. Uit eerdere studies die wij hebben uitgevoerd, bleek het niet mogelijk om de duurzaamheidsinspanningen van organisaties met elkaar te vergelijken op basis van publieke rapportages die door organisaties zelf zijn opgesteld. Deze rapportages rapporteerden met name over alles wat goed ging.

Daarnaast werden aannames vaak niet vermeld, was de impact van de organisatie op mens en milieu doorgaans onduidelijk en verschilden de thema's waarover gerapporteerd werd.

De rapportageplicht voortkomend uit de CSRD zorgt voor een eenduidige manier van rapporteren. Hierdoor wordt het mogelijk om bedrijven te beoordelen en op tot wel 1.100 punten met elkaar te vergelijken op het gebied van duurzame bedrijfsvoering. De verwachting is dat het opstellen van deze rapportages en het transparant kunnen vergelijken van bedrijven bijdraagt aan het realiseren van de drie genoemde doelen.

CSRD treft de hele keten

Gefaseerd moeten steeds meer organisaties voldoen aan de CSRD. Inmiddels wordt steeds duidelijker dat dit niet alleen beursgenoteerde of grote organisaties treft, maar elke organisatie in de keten. CSRD-plichtige bedrijven moeten namelijk over de hele productketen rapporteren, waarbij ze veel informatie nodig hebben van leveranciers en klanten. Wij hebben inmiddels al veel organisaties gesproken die niet CSRD-plichtig zijn, maar er toch mee aan de slag zijn omdat ze vanuit allerlei hoeken vragen krijgen over uiteenlopende onderwerpen. Onderwerpen die voor hen soms helemaal niet relevant/materieel zijn, maar voor hun leverancier of klant wél.

De CSRD biedt bedrijven de kans om zich publiekelijk te onderscheiden van hun (Europese) concurrenten. Dit verhoogt de marktwaarde van de organisatie, wat ook weer extra kapitaal kan aantrekken voor groei. Op deze manier gaat het vliegwiel draaien. Mede door deze dynamiek steeg duurzaamheid dit jaar naar de top 3 van onderscheidend vermogen voor bedrijven, zo blijkt uit het Strategie Trendsonderzoek van Berenschot.

Beursgenoteerde bedrijven zijn al flink op stoom met hun rapportage, maar een groot gedeelte van de groep die over 2025 (of vanwege hun positie in de waardeketen) dient te rapporteren, moet nog uit de startblokken komen. De vragen voor niet-CSRD-plichtige organisaties gaan dus alleen maar toenemen. Wij verwachten dan ook een grote golf van vragen aan niet-CSRD-plichtige bedrijven tegen het einde van het jaar¹, het moment waarop veel CSRD-plichtige bedrijven aan de slag gaan met de vereiste rapportage.

Impact op Nederland

De cruciale vraag is of de huidige invulling van de CSRD bijdraagt aan de transitie naar een duurzamere samenleving. In de CSRD-trajecten die Berenschot heeft uitgevoerd, komt de impact van de rapportageverplichting op bedrijven goed naar voren. De rapportageverplichting is aanzienlijk en veel bedrijven onderschatten de inzet van mens en middelen die hiermee gepaard gaat. Om deze last te dragen, is een pragmatische aanpak belangrijk. Dus dienen bedrijven te focussen op de meest relevante/materiële thema's waar zij impact kunnen maken. Op deze manier wordt de implementatie van de CSRD effectief en krijgen bedrijven inzicht in hoe ze daadwerkelijk kunnen bijdragen aan een duurzamere samenleving, door zelf en in hun waardeketen veranderingen door te voeren.

Om van de CSRD te profiteren, is een goede duurzaamheidsstrategie essentieel. Zo'n strategie omvat ambitieuze doch realistische doelstellingen die worden gedragen door de hele organisatie. Het belang hiervan blijkt uit het feit dat slechts de helft van de organisaties met een duurzaamheidsstrategie deze weet om te zetten in resultaat. Als het enkel bij een strategie blijft, werkt de CSRD-plicht juist nadelig voor organisaties. Door de openbaarheid van gegevens zal het ontbreken van resultaat ongetwijfeld leiden tot negatieve publiciteit, rechtszaken en waarschijnlijk ook het verlies van klanten. Kortom, de CSRD heeft een behoorlijke impact op Nederlandse bedrijven: het is een administratieve rapportage, maar kan ook kansen bieden om het onderscheidend vermogen op het gebied van duurzaamheid te etaleren.

Er lijkt een minder groene wind te gaan waaien in Nederland en wellicht ook in Europa. Dat heeft mogelijk impact op de mate waarin de politiek zal toezien op de CSRD-plicht. De CSRD is echter al aangenomen en daarmee geen actueel politiek onderwerp; hooguit zal bij de nationale en Europese handhaving mogelijk coulanter worden opgetreden.

¹ Uit het [Berenschot Strategie Trends onderzoek 2024](#) komt naar voren dat slechts 15% van de geïnterviewde bedrijven die CSRD-plichtig zijn zich zelfstandig denkt voor te bereiden op de CSRD. Hoewel optrekken met de branche of bedrijven uit de sector een effectieve methode is om dit te doen, lenen maar enkele stappen in het CSRD-proces zich voor een collectieve aanpak. Het opstellen van doelstellingen, verzamelen van data en het voorbereiden op de audit moeten organisaties echt zelf uitvoeren. Met of zonder externe hulp.

De auteurs van dit artikel zijn:

Christian Slob
Senior consultant
c.slob@berenschot.nl

Xander Stegehuis
Consultant Strategy
x.stegehuis@berenschot.nl

Vraag:

Wat is de visie van politieke partijen op Europese Green Deal initiatieven?

Onderstaande antwoorden zijn gegenereerd met AI en waar nodig ingekort. Klik voor het volledige antwoord en/of antwoord op andere vragen op [Wat is de visie van politieke partijen op Europese Green Deal initiatieven?](#) en selecteer een partij naar keuze.

Partij	Met AI gegenereerde antwoorden
 SP	Deze politieke partij is kritisch op de Europese Green Deal, omdat zij van mening zijn dat deze voornamelijk de belangen van de allerrijksten dient en het principe van klimaatrechtvaardigheid negeert. Zij stellen dat de deal vooral multinationals de mogelijkheid biedt om hun winsten veilig te stellen en dat huishoudens de financiële risico's van bedrijven dragen. De partij pleit voor een industriebeleid dat investeert in een klimaatneutrale toekomst, maar zonder gratis geld aan bedrijven te geven. Zij willen dat de overheid zeggenschap krijgt in belangrijke sectoren in ruil voor subsidie. Daarnaast zijn zij kritisch op het huidige emissiehandelssysteem en pleiten zij voor een systeem waar de vervuiler betaalt en grote uitstoters hun eerlijke deel betalen. Ook willen zij een CO ₂ -belasting invoeren en stoppen met het kappen van bestaande (oer)bossen voor biomassacentrales.
 Partij voor de Dieren	<i>Dit fragment is op basis van het programma voor TK2023:</i> Deze politieke partij is van mening dat de Europese Green Deal een positieve ontwikkeling is, maar dat de huidige koers nog pril en kwetsbaar is. Ze stellen dat de Green Deal ambitieuzer zou moeten zijn en dat cruciale onderdelen, zoals het verbeteren van Europese dierenwelzijnswetgeving en het verminderen van landbouwgifgebruik, op weerstand stuiten van gevestigde industrieën en conservatieve politici. De partij pleit voor een economie binnen de draagkracht van de Aarde, met een focus op duurzaamheid en diervriendelijkheid. Ze willen onder andere de Europese miljardensubsidies voor de vee-industrie afschaffen en inzetten op een agro-ecologisch en plantaardig voedselsysteem. Daarnaast willen ze de Europese dierenwelzijnswetgeving uitbreiden en herzien om het lijden van dieren in de vee-industrie te stoppen. Ze benadrukken ook het belang van transparante en democratische besluitvorming in de EU en het beperken van de invloed van lobbyisten.
 BBB	De partij BBB lijkt kritisch te staan tegenover de Europese Unie en pleit voor een hervorming van de Unie waarbij de focus ligt op het dienen van de belangen van Europese burgers, boeren en gemeenschappen. De partij benadrukt het belang van subsidiariteit en wil dat hogere overheden en de Europese Unie alleen verantwoordelijkheden op zich nemen die niet door lagere overheden kunnen worden afgehandeld. BBB lijkt terughoudend te zijn tegenover verdere soevereiniteitsoverdracht en gemeenschappelijke schulden binnen de Europese Unie. De partij staat voor een Europa dat ruimte biedt aan nationale industrieën en productie, en waar import uit landen die niet voldoen aan hoge standaarden wordt tegengegaan. Over de Europese Green Deal initiatieven wordt in deze bronnen echter geen specifieke informatie gegeven.
 D66	Deze politieke partij is voorstander van ambitieuze klimaatdoelstellingen en maatregelen binnen de Europese Unie. Zij streven naar een klimaatneutraal Europa in 2040 en een klimaatpositief Europa in 2050. De partij wil de CO ₂ -uitstoot in hoog tempo reduceren en pleit voor het monitoren en verbeteren van de naleving van klimaatafspraken. Daarnaast willen zij de Europese industrie vergroenen, fossiele subsidies afbouwen, en een verbod op de winning van fossiele brandstoffen in 2045. Ook willen zij investeren in innovatie en duurzame technologieën, en een Europees fonds oprichten om de transitie naar een groenere economie te ondersteunen.
 ChristenUnie	De partij in kwestie lijkt een positieve visie te hebben op Europese Green Deal initiatieven. Zij benadrukken het belang van een duurzame economie en circulaire economie, waarbij economische groei niet langer mag plaatsvinden ten koste van de natuur, werknemers en gemeenschappen. De partij streeft naar een economie van wederkerigheid, waarbij mensen, gemeenschappen en natuurlijk kapitaal meetellen. Zij geloven dat Europa het startpunt kan zijn van een toekomstbestendig economisch model dat recht doet aan huidige en toekomstige generaties. De partij benadrukt ook het belang van controle op financiële markten in het belang van kleinere ondernemingen, de natuur en de burger. Zij pleiten voor een omslag naar circulariteit, respect voor biodiversiteit en bestrijding van uitbuiting van natuur en mensen. Daarnaast benadrukken zij het belang van hoogwaardige kennis en innovatie in de transitie naar een rechtvaardige en duurzame economische ontwikkeling in heel Europa.
 PARTIJ VOOR DE VRIJHEID	Deze politieke partij uit de bronnen is kritisch op de Europese Green Deal initiatieven. Ze beschouwen de Europese Green Deal als een overdaad aan regels en dictaten die Nederlandse gezinnen financieel benadelen. Ze benadrukken dat Nederland verantwoordelijk is voor een zeer klein deel van de totale CO ₂ -uitstoot en vinden dat er te veel geld wordt uitgegeven aan klimaatmaatregelen die door Brussel worden opgelegd. Ze pleiten voor beleid op basis van gezond verstand en realisme in plaats van activisme, en willen dat Nederland zelf kan bepalen hoe ze omgaan met klimaatmaatregelen, zonder inmenging van Brussel.
 CDA	Deze partij zet zich in voor een duurzame en rechtvaardige economie in Europa. Zij pleiten voor een groene industriepolitiek, waarbij de focus ligt op het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen, het bouwen aan een circulaire economie en het vergroenen van de maakindustrie. Zij willen dat Europa minder afhankelijk wordt van externe bronnen voor energie en grondstoffen, en streven ernaar om de Europese industrie te verduurzamen. De partij benadrukt het belang van het beschermen van strategische belangen en het versterken van de Europese markt. Ze willen ook dat de Europese Unie controle krijgt over het delven en verwerken van grondstoffen, en dat er meer wordt geïnvesteerd in schone technologieën en energie-infrastructuur. Over het algemeen lijkt deze partij dus positief te staan tegenover Europese Green Deal initiatieven en wil zij actief bijdragen aan een duurzamere economie in Europa.

Partij	Met AI gegenereerde antwoorden
 SGP	Deze partij is van mening dat Europese Green Deal initiatieven haalbaar en betaalbaar moeten zijn, met behoud van voedselzekerheid. Ze zijn kritisch op het opleggen van onrealistische doelstellingen van bovenaf en pleiten voor een gelijk speelveld in de voedselproductie, zodat de afhankelijkheid van derde landen niet vergroot wordt. De partij benadrukt ook het belang van een cumulatieve effectenbeoordeling voor alle beleids- en wetgevingsvoorstellen. Daarnaast vinden ze dat de EU een rol kan spelen in het stimuleren van innovaties op het gebied van energiebesparing.
	De VVD steunt de klimaatmaatregelen bij voorkeur in EU-verband, zoals afgesproken in de Green Deal. Ze willen minder overlappende maatregelen die tot meer complexiteit en kosten kunnen leiden. De partij benadrukt de noodzaak van een volledige ombouw van het huidige energiesysteem naar een nieuw energiesysteem zonder uitstoot van broeikasgassen, waar kernenergie onderdeel van uitmaakt. CO ₂ -opslag en -hergebruik spelen ook een belangrijke rol in het behalen van klimaatdoelen. De VVD pleit voor een stabiele en zekere Europese energiemarkt en benadrukt het belang van leveringszekerheid, betaalbaarheid en diversiteit in de energiemix. Verder willen ze de energieproductie binnen de EU zoveel mogelijk onafhankelijk maken en streven naar optimale Europese samenwerking om dit te bereiken. Tot slot benadrukken ze de noodzaak van een effectieve uitwisseling van energie binnen Europa en het belang van het stimuleren van innovatie in de energietransitie.
	<i>Dit fragment is op basis van het programma voor TK2023:</i> Deze partij heeft geen specifieke uitspraken gedaan over Europese Green Deal initiatieven in de verstrekte bronnen.
 Forum voor Democratie	Deze partij is tegen de Europese Green Deal initiatieven, omdat zij van mening zijn dat de Green Deal de nationale economieën sloop, het leven voor boeren onmogelijk maakt en de industrie om zeep helpt. Zij willen stoppen met het aan banden leggen van de vrijheid van het internet en zijn voor nationale soevereiniteit en democratische zelfbeschikking. Deze partij wil dat Nederland zelf kan beslissen over de inrichting van het land en is tegen overbodige regelgeving vanuit de EU.
 Volt	Deze partij steunt de Europese Green Deal initiatieven door maatregelen te nemen zoals het ondersteunen van hernieuwbare energie, het uitfaseren van steenkool, het bevorderen van een onderling verbonden hogesnelheidstreindienst ter vervanging van luchtvervoer, het oprichten van een Europese krijgsmacht en minister van Buitenlandse Zaken, het opzetten van een Europees FDI-systeem en een gezamenlijke inlichtingendienst, het streven naar een federaal Europa met Europese partijen en regering, het veranderen van de Raad van Europa in een Europese Senaat en het verlagen van de stemgerechtigde leeftijd naar 16 jaar.
 GROEN LINKS PvdA	<i>Dit fragment is op basis van het programma voor TK2023:</i> Deze politieke partij steunt de Europese Green Deal initiatieven en wil voortbouwen op dit beleid om te werken aan een Europa waar productie en consumptie de grenzen van de draagkracht van de aarde niet langer overschrijden. Ze willen dat de EU klimaatneutraal is in 2040 en voornamelijk gerecyclede en biobased grondstoffen gebruikt. De partij benadrukt dat de transitie naar een klimaatneutrale en circulaire economie alleen kan slagen als sociale rechtvaardigheid daarbij verzekerd is. Ze willen dat subsidies voor de transitie, bijvoorbeeld uit het Sociaal Klimaatfonds, bij voorrang ten goede komen aan de meest kwetsbare gebieden en huishoudens. Daarnaast pleiten ze voor een omscholingsfonds om ervoor te zorgen dat de transitie ook voor werkenden rechtvaardig verloopt.
 MSc	De partij is voorstander van samenwerking binnen Europa, maar wil minder regelzucht en meer focus op kerntaken van de EU, zoals grensbewaking en groei en innovatie. Ze willen de zelfredzaamheid van Europa vergroten en zich richten op gemeenschappelijke doelen voor een beter klimaat. De partij benadrukt dat het primaat van de uitvoering van deze doelen niet bij de Europese bureaucratie, maar bij de nationale overheid ligt. Ze willen dat lokale overheden zelf bevoegdheden behouden, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheidszorg en volkshuisvesting. De partij lijkt dus kritisch te staan tegenover te veel Europese regelgeving en wil meer nadruk leggen op nationale autonomie en verantwoordelijkheid.

Stelling:

De Europese Unie moet bedrijven beter ondersteunen in het halen van duurzaamheidseisen.

Benieuwd hoe politieke partijen tegen deze stelling aankijken? Klik dan op [De Europese Unie moet bedrijven beter ondersteunen in het halen van duurzaamheidseisen](#) en selecteer een partij naar keuze.